

Helyi iparűzési adó

TÁJÉKOZTATÓ KISVÁLLALKOZÁSOK EGYSZERŰSÍTETT ADÓZÁSÁRÓL

Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 2023. évtől jelentősen módosította a helyi adózásról szóló 1990. évi C. törvényt (a továbbiakban: Htv.), ezzel a módosítással jelentős mértékben egyszerűsödött a helyi iparűzési adó a kisvállalkozások számára.

A Módtv. 2023. évtől bevezette a **kisvállalkozó** fogalmát:

Kisvállalkozónak minősül az a vállalkozó, akinek/amelynek éves nettó árbevétele **nem haladja meg a 25 millió forintot**, illetve kiskereskedő átalányadózó egyéni vállalkozó esetén nem több, mint 120 millió forint. (Ha a vállalkozás működési ideje nem érte el a 12 hónapot, akkor ezen értékhatárt időarányosítani kell.)

Az egyszerűsített adóztatást bármely vállalkozói csoport választhatja, például magánszemély, társas vállalkozás is a 2023-as adóévtől.

Az a kisvállalkozó, aki/amely **az egyszerűsített, új tételes adóalap-megállapítást alkalmazza**, akkor a helyi iparűzési adóban sem törvényi, sem önkormányzati rendeleti **adómentességre, adókedvezményre, adócsökkentésre nem lesz jogosult** a Htv. 39/A. § (11) bekezdése alapján.

A Módtv. három bevételi sávot és ahhoz tartozó tételes adóalapot határoz meg. A bevételi sávokat éves szinten kell tekinteni, tehát 12 hónapnál rövidebb adóév esetén - napi időarányosítással - kisebb a bevételi sáv összege is.

Eszerint a vállalkozó székhelyére és a telephelyére/telephelyeire jutó adóalap, valamint az éves iparűzési adó:

bevétel*	adóalap	iparűzési adó 2 %-os adómértékkel
0-12 millió Ft	2,5 millió Ft	50 000 Ft
12-18 millió Ft	6 millió Ft	120 000 Ft
18-25 millió Ft (kereskedő átalányadózó esetén 120 millió Ft)	8,5 millió Ft	170 000 Ft

*bevétel:

az SZJA törvény hatálya alá tartozók (egyéni vállalkozó tételes költségelszámolással, átalányadózó) esetén az SZJA törvény szerinti bevétel

egyéb esetben: a Htv. szerinti nettó árbevétel (KATA-alany esetében a KATA törvény szerinti bevétel)

A. Az egyszerűsített iparűzési adózás lényegi elemei 2023. évtől:

- három módszert vált fel (KATA-alanyokra vonatkozó tételes adóalap; átalányadózókra vonatkozó egyszerűsített adóalap, max. 8 millió forint árbevételt elérők adóalapja)
- KIVA-alanyokra vonatkozó módszer marad (KIVA alap 1,2-szerese az adóalap)
- differenciált, tételes adóalap településenként
- évi egyszeri adó(előleg)fizetés az adóév május 31-ig
- nincs adóalap-megállapítás
- főszabály szerint nincs bevallási kötelezettség (sem előlegbevallási kötelezettség)
- nincs adóalap-megosztás
- teljes adóévre, minden érintett településre azonosan választható adóév május 31-éig

B. Az egyszerűsített iparűzési adózás belépési és kilépési szabályai:

belépés:

- főszabály az, hogy adóévre az adóévet megelőző évről szóló bevalláson (tehát 2023. évre a 2022. évre vonatkozó HIPA bevalláson) jelölik

FONTOS tudni! ha az adózó bevallását késedelmesen (2023. május 31-ét követően) nyújtja be, és azt igazolási kérelemmel nem menti ki, akkor a bevallás feldolgozásra kerül, ám az egyszerűsített adóalap-megállapításra vonatkozó bejelentés már nem fogadható el.

- jogelőd nélkül kezdő kisvállalkozó az első adóévre is választhatja, az ezen adóévről szóló bevallásban (tehát ő majd csak a 2024. május 31-ig beadandó 2023. évi HIPA bevalláson fogja jelezni, hogy 2023. évben az volt)
- bejelentkezéskor bejelentési, változás-bejelentési nyomtatványon adóévre a településen székhelyet áthelyező, telephelyet nyitó kisvállalkozónak

kilépés:

- ha az adóévi bevétel több, mint a küszöbérték (25 millió forint, 120 millió forint)
főszabály szerinti adóalapot vagy KIVA-alany esetén a KIVA szerinti (Htv. 39/B. §) egyszerűsített adóalapot kell megállapítani
- saját döntés alapján kilép: adóév május 31-ig közli (bejelentési vagy bevallási nyomtatványon)
ekkor adóelőleget is kell bevallania: május 31-ig az előző évi adóval egyező összeget; következő év március 15-ig ezen adó felével egyező összegben

- 1) **22HIPAK nyomtatványon az egyszerűsített adóalap megállapítás választása/lemondása 2023. adóévre :** *22 HIPAK_A-NY-01 lap, A blokk 9. pont B)*
- 2) **HIPA Bejelentkezés, Változás-bejelentés nyomtatványon az egyszerűsített adózás választása/lemondása 2023. évre:** *V. Blokk Kisvállalkozó Htv.39/A.§-án alapuló egyszerűsített adóalap-megállapítása választásának, megszűnésének bejelentése*

C. Egyszerűsített adóztatást választó adózók adófizetése, adóelőleg-fizetés rendje és a bevallási szabályok: adófizetés, adóelőleg-fizetés:

adóelőleg:

- adóelőleget, adót az adóév május 31-ig kell fizetni
- ha nincs bevallás, akkor törvényi vélelem: az előleg adóvá válik (először adóelőleg lesz az adóév május 31-ig fizetendő, majd adóvá válik bevallás hiányában)
- az adóelőleg az előző évi adóval egyezik meg, kivéve az alkalmazás első évében a kisvállalkozónak (ekkor az előző adóévi bevétel alapján kell a tételes adóalapot meghatározni, és arra kell vetíteni a települési adómértéket)
- A Htv. 41. § (4) és (7) bekezdésben foglalt, előlegfizetésre vonatkozó szabályokat alkalmazni kell

bevallás:

- nem kell az adóévről bevallást, előlegről bevallást benyújtani
  - ha az adóévi adó összege azonos az előleggel;*
  - ha az adóévi adó összege kisebb az előlegösszeegnél, de az adózó nem kér visszatérítést*
- bevallást kell benyújtani
  - ha az adóévi adó összege magasabb (az adózó a sávjából „kilép”);*

soron kívüli bevallást kiváltó esemény esetén (átalakulás, megszűnés, telephely-megszüntetés, székhely-áthelyezés)

Sajátos szabályok az áttérés adóévére:

- az új adóalap-megállapítási rendszer első alkalmazására
  - az adóév március 15-i előleget meg kell fizetni*
  - küszöbérték alatti előző évi bevétel esetén a bevétel alapján megállapított adóalap és az önkormányzati adómérték szorzata az előleg*
  - a március 15-i előleget be lehet számítani a május 31-én fizetendő előlegbe*
  - 2023. május 31-ig az esetleges 2022. évi adókülönbözetest is meg kell fizetni, de már 2023. szeptember 15-re és 2024. március 15-re nem lesz előleg előírás*

D. Általános adóbevallási szabályok

- I. A Htv. új, 2023. január 1-jétől hatályos 51/Q. §-a szerint a 2022. december 31-én hatályos 39/B. § (3) bekezdése szerinti iparüzési adóalap-megállapítást alkalmazó vállalkozó (tételes adózó vállalkozó) a 2022. évben kezdődő adóévről 2023. május 31-ig nyújthat be adóbevallást.

/Ez azt jelenti, hogy a 2022. évben Kata-alanyként a Htv. 2022. szeptember 1-jétől hatályos 39/B. § (3) bekezdése szerinti adózást alkalmazó vállalkozót 2023. január 15-ig – a 2022. adóév tekintetében – bevallás benyújtására nem köteles az önkormányzati adóhatóság felé. Ez az adóalany a teljes 2022. adóévről csak 2023. május 31-ig köteles egy adóbevallást benyújtani, feltéve, ha erre a Htv. 2022. december 31-én hatályos 39/B. § (6) bekezdése alapján egyébként köteles (pl.: a 2022. adóévben kedvezményt akar érvényesíteni).

- II. Más a helyzet azzal az adóalanyal, aki csak a Htv. **2022. augusztus 31-ig** hatályos 39/B. § (3) bekezdése szerinti egyszerűsített adóalap-megállapítást alkalmazta (azaz, a Htv. szóhasználatában kisadózó vállalkozásnak minősült), **vagyis 2022. szeptember 1-jétől már nem minősült a Htv. 39/B. § (3) bekezdése szerinti tételes adózó vállalkozónak.** Ennek az adózónak a 2022. év ún. kisadózó vállalkozásként eltöltött időszakáról 2023. január 15-ig kell adóbevallást benyújtania, ha erre egyébként a Htv. 2022. augusztus 31-ig hatályos 39/B. § (6) bekezdése alapján köteles. A **2022. év nem kisadózó vállalkozásként eltöltött időszaka tekintetében pedig 2023. május 31-ig** esedékes, az általános szabályok szerinti bevallás-benyújtási kötelezettség terheli, hiszen 2022. szeptember 1-től már rá nem vonatkoznak az elmúlt évben hatályos Htv. 39/B. § szerinti szabályok, a főszabály lép életbe.
- III. Hasonlóan iparüzési bevallást kell adni, ha a vállalkozás tevékenységét szünetelteti, ugyanis ekkor megszűnik helyi iparüzési adóalanynak lenni, mert esetében nem teljesül a vállalkozó fogalom, hiszen adóköteles tevékenységet nem végez. (Htv. 36. § Adóköteles iparüzési tevékenység: a vállalkozó e minőségben végzett nyereség-, illetőleg jövedelemszerzésre irányuló tevékenysége.) Ezért ekkor adókötelezettsége is megszűnik, így záró bevallást (30 napon belül) kell adni (22HIPAK vagy már 23HIPAK).
- IV. Folyamatosan működő vállalkozó az éves adóbevallásban jelezheti, hogy a következő adóévtől a Htv. 39/A. §-a szerinti egyszerűsített tételes adóalap-megállapítást kívánja alkalmazni, míg a tevékenységét jogelőd nélkül kezdő vállalkozó az első adóévről szóló bevallásban jelölheti, hogy e módszerrel kívánja az adóalapját megállapítani. (Htv. 39/A (4) bek. a))

E. Egyszerűsített adóztatást választó adózók: (magyarázat)

Mely sávhatárba fog tartozni és adózni 2023. évtől az „új” KATÁ-s?

- Az „új” KATA alanyainak nem került kivetésre 2023. március 15-re és 2023. szeptember 15-re KATA-adótétel, mivel ez az adózási mód az iparüzési adóban 2022. december 31-vel megszűnt.
  - Annak érdekében, hogy az új KATA-t alkalmazók (2022. 09. 01-től - 2022. 12. 31-ig) számára is öt hónap álljon rendelkezésre 2023-ban az egyszerűsített adózásról szóló döntés meghozatala érdekében, a módosítás számukra is lehetővé teszi, hogy amennyiben a 2022. évről adóbevallás-benyújtására kötelesek, azt csak 2023. május 31-ig tegyék meg a Htv. 51/Q. § (1) bekezdése alapján (a múlt években irányadó január 15-i időpont helyett).
  - Ha a jelenleg hatályos Htv. 51/Q. § (1) bekezdés szerinti vállalkozó a (3) bekezdés szerinti bejelentését nem teszi meg, akkor azzal a vélelemmel kell élni az önkormányzati adóhatóságnak, hogy az iparüzési adó alapját 2023. január 1-jétől a 39/A. §-a szerint az új egyszerűsített módon állapítja meg.
  - A hivatkozott paragrafus (3) bekezdése értelmében, amennyiben az (1) bekezdés szerinti vállalkozó 2023. január 1-jétől nem kívánja az iparüzési adó alapját a 39/A. § szerinti adóalap-megállapítási módszer szerint megállapítani, akkor e döntését 2023. május 31-ig köteles - a bevallási vagy a bejelentkezési, változás-bejelentési nyomtatványon - bejelenteni az önkormányzati adóhatósághoz.
-
- A bejelentéssel egyidejűleg a 2023. január 1. és a 2024. június 30. közötti előlegfizetési időszakra **75 ezer forint adóelőleget is be kell vallani**, amelyet két részletben kell megfizetni, **2023. május 31-ei esedékességgel 50 ezer forintot és 2024. március 18-ai esedékességgel 25 ezer forintot.**
  - Azt, hogy mely sávhatárba fog tartozni, **azt magának a kisvállalkozónak kell tudnia**, hiszen az általa valószínűsített sávba tartozás határozza meg, hogy **mennyi adóelőleget (később adót) fizet be 2023. május 31-ig az önkormányzatnak**. Abban az adóévben, amelyikben a kisvállalkozó az egyszerűsített adóalap-megállapítási mód alkalmazására áttér, úgy az áttérés adóévében (leghamarabb 2023. év) minden, az új módszert választó adózó számára az adóelőleg összege az előző adóév bevétele alapján, a Htv. 39/A. § (2) bekezdés szerint megállapított adóalap (ami lehet 2,5 millió forint, 6 millió forint vagy 8,5 millió forint x 2% - az önkormányzat rendelete szerinti adómérték szorzata), feltéve, hogy a kisvállalkozó előző adóévi bevétele nem több, mint a Htv. 39/A. § (1) bekezdés szerinti bevétel (azaz nem több, mint 25 vagy 120 millió forint). **Ekkor az adózó „csak” megfizeti az általa helyes összegűnek tartott előleget (50-120-170 ezer Ft)**, bevallás-benyújtási kötelezettség erről az előlegről nem terheli. Amennyiben pedig jól paraméterezi a 2023. évben rá vonatkozó sávot, akkor a 2023-as adóévről bevallás-benyújtási kötelezettség sem terheli 2024. évben.

Bevallási határidők „rég” és „új” katásoknak (önkormányzati adóhatóságnál):

	bevallási időszak	bevallási határidő
„Régi” KATA alanya csak (nem lett „új” KATA-alany)	2022.01.01-08.31.	2023. január 15. A határidő NEM jogvesztő!!!!
Folyamatos KATA („régi” és „új” alanya is)	2022.01.01-12.31.	2023. május 31.
„Régi” KATA után nem lett KATÁ-s, pl. általányadózást választott	2022.09.01-12.31.	2023. május 31. <i>(de itt már figyelni kell, és egyben kell nézni az adóévet, hogy az önkorm-i mentesség igénybe vehető-e)</i>
„Új” KATA alanya	2022.09.01-12.31.	2023. május 31.
„ÚJ” KATA előtt nem volt KATA-s az önkormányzatnál	2022.01.01-08.31.	2023. május 31.

Dömsöd, 2023. február 9.